

FAMILIUL

DIARIU BELETRISTICU SI ENCICLOPEDICU — LITERARIU.

Placeri.

reste case stralucesc
Sórele primaverosu, --
Néu'a alba se topesce,
In síróie cadiendu josu;

Nu mai suntu sloiuri de ghiatia,
Ciórele au amutitu, --
Aeru próspetu ne resfatia,
Érn'a pare c'a peritu.

Ici cólea-i verde pamentulu,
Ceriulu e intinsu vioru,
Prin vezduhu resuna ventulu
Cântulu ciocarlieloru. . . .

Placeri víi simtiescu in mine,
Pre câmpia întâlnindu
Fete cu corfitie pline --
Si cu gurile horindu.

Din padurea mohocita
S'audu pasiuri, eu tresaru --
Cu suflare retenuta
Vedu esindu de prin smidaru:

Copilasi a seraciei
Pe obrazi cu bujorei --
Ei saru sprinteni si-mi imbie
„Melci, si-ántâii cărligei! . . .

Emili'a Lungu Puhallo.

Judetiulu.

— Romanu istoricu. —

Weiss conduse pe óspetii sei in cancelarie, unde eráu asteptati de senatorulu Jonu Chrestels.

„Binevoiti a siedeá josu,“ díse judetiulu Brasiovului catra soli, aratându-le dóne scaune, care pareáu anume asiediate cólea in drépt'a mesei s'ale de scrisu.

Elu se puse pe scaunulu de dinaintea mesei, apoi se întórse catra senatorulu Chrestels, care se sculase la venirea loru si remase in petióre.

„Jupâne senatoru“ i díse elu „éta-ne gat'a se-ti dâmu ascultare!“

„Pré circumspecti si intiepleti domni,“ incepù senatorulu, „n'am se ve raportezu multe. Cetatienii nostri au esítu din catedrala strigându: „mórte tiraniloru si peire.“

David Weirauch se facuse galbenu la audírea acestoru cuvinte.

„Care va se díca?“ esclamá elu muşcându-si buzele.

„Va se díca,“ respunse Weiss incetu, cum-petatu si serbatoresce, „câ liberulu orasiu Brasiovu staruiesce in hotarírea s'a, nu voiesce se recunósca de stapênu pe Gavrilu Bathori!“

„Est'a-i respunsulu, pe care avemu se-lu ducemu dietei?“ întrebâ Weirauch cu tonu apesatu.

„Da!“ replicâ Weiss pe scurtu.

„V'ati luatú bine séma jupâne judetie si jupâne senatore,“ continuâ Weirauch vorbindu din ce in ce totu mai infocatu, „si scíti câ veti avé se dati séma dinaintea ómeniloru si a lui Dom-

nedieu de acestu răspunsu foarte neprecugetatu, ce mi-lu dati — pe ce temeiu? Oře pe temeiu lu unei mature sfatuirii cu intieptii dintre cetatenii vostri? Nu, ci in urm'a strigariloru la cari singuri a-ti atfiiatu pe poporulu nepriceputu, adunatu totu de voi!"

"Staruesci pré circumspecte si intiepte se convocamu senatulul si se-i supunemu soli'a d.-vostre spre hotarire?" 'si permise a intrebá senatorulu Chrest'ls.

"Negresitu cá vomu supune cestiunea hotaririi senatului," i tãia Weiss cuventulu. "Acestu răspunsu 'lu vomu dá in scrisu sf-lu vomu trimite dietei prin unu anume curieru. Domnii soli si-au implinitu misiunea dloru, ni-au espusu nóua si intregi populatiuni a orasiului nostru hotaririle dietei, noi i-amu ascultat si le-amu răspunsu; déca voiescu se astepte si răspunsulu in scrisu, i vedu cu placere cá óspeti in casa mea. Cu trebile am ispravitu inse pentru astadi."

"Ti multiemimu de bunatatea dt'ale, jupâne frate," se grabi a díce Weirauch, "dar' ne place mai bine se ne întórcemu numai decátu, anuntându cá definitivulu dv. răspunsu la soli'a nóstra va veni in scrisu."

"Ve repetu inca odata pré circumspecti si prudenti," cá eu cu cea mai mare placere ve poftescu se stati la mine, dara si eu dícu: mai ántãiu afacerile apoi placerea, deci...

"Deci te rogu," i curmã Weirauch cuventulu, adresandu-se catra senatorulu Frank, "te rogu iubitulu meu soçiu, pregatesce tóte de plecare, pâna ce voi pune la cale cu pré circumspectulu si pré intieptulu judetiu alu Brasiovlui o tréba, care nu suferu martori, bine intielesu déca va voi ds'a se-mi dea ascultare."

Pronuntiandu aceste din urma cuvinte, aruncãse o privire patrundietóre asupr'a lui Weiss.

Acest'a, fara se se fi uitatu la elu, resimti poterea misterioasa a acestei priviri, cá-ci i trecu cá unu fioru prin vine si parú a pregetá unu momentu, se primésca séu nu intrevorbirea secreta ce-i cerea judetiulu Cohalmului.

Dar' nu stete decátu unu singuru momentu la cumpene, cá-ci in celu urmatoriu déjà se grabi a díce: "jupâne Chrestels vei binevoi a dá mâna de ajutoriu jupânului senatoru intru pregatirile plecarii dloru, cá-ci vedu cu parere de reu, cá nu mai potu cá se-i retienu."

Cei doi senatori vedindu-se ast'felu congediati esfra, lasându singuri pe cei doi judeti.

Weirauch asteptá pâna nu se mai aúfira pasii celoru esiti, apoi tragându-si scaunulu aprópe de acel'a a lui Weiss, incepú cu tonu staruitoriu:

"Jupâne frate," díse elu, "mi pare fórte reu de hotarirea ce a-ti luat astadi..."

"Credu, credu," facu Weiss cáu nerabdatoriu.

"Me iórta," urmã Weirauch, "se nu credi care cum'va, cá voiescu a-mi incercá poterea elocintiei mele asupr'a d.-t'ale, pentru a te induplicá de a-ti schimbá hotarirea. Sciu cá tóte cáte le faci, cu chibzuéla le faci si cá nimeni nu te póte

intórce cu un'a, cu dóue, de la o hotarire luata. Cu tóte astea suntu silitu a-ti repetá, cá-mi pare reu de răspunsulu ce mi l'ai datu nu numai cu privire la Brasioveni dar' mai cu séma pentru persón'a domnitale."

"Ce am eu mai multu de cátu altulu?" intrebã Weiss cu glasu nesiguru.

"Mai antãiu d.-t'a esti capulu orasiului," continuã Weirauch vorbindu raru.

Weiss érase facu unu gestu de nerabdare.

"Dar' apoi stapênulu nostru Mari'a s'a Gavriilu..."

"Stapênulu d.-t'ale, inse nu si alu meu!"

"Fia dar', reluã Weirauch, "stapênulu meu inainte de a plecá cu soli'a înspre aici, mi-a vorbitu in taina?"

"Cu privire la mine?"

"Da, cu privire la d.-t'a, jupâne. Mi-a spusu cá odata cu capulu, voieste se între in Brasiovu."

"Numai se póta... dar' acést'a a s'a vointia o scie tota lumea, nu este deci neci o taina."

"Intrându in Brasiovu," urmã Weirauch cu mai multa apesare, "voiesce se siéda aici in casele d.-t'ale!"

"Asia, ti-a spusu si ast'a? Mare cinste pentru mine!"

"Díce cá unu magnetu puternicu 'lu trage..."

"Catra mine," facu Weiss cu unu zimbetu sarbedu.

"Ba nu, cá catra casele d.-t'ale, ori mai bine dísu catra unu magnetu ce ar' fi in casele d.-t'ale.

Weirauch facu o pauza. — Weiss se pali.

"Cunoscându Mari'a s'a," reluã Weirauch, "ur'a Brasioveniloru in contr'a lui, a prevediutu lucrurile, adeca s'a asteptatu la indaratnici'a ce i-ati aretatu."

"Ce omu prevedietoriu!" esclamá Weiss zimbundu a sila.

"Nu te pune cu elu, jupâne frate," replicã Weirauch, "si nu luã lucrulu in gluma, cá-ci este seriosu. Mãri'a-s'a m'a insarcinatu a-ti spune între patru ochi, cá de buna séma se-i trimiti magnetulu, cá de unde nu veti peri cu totii, nu numai d.-t'a, ci intregulu orasiu cu dt'a impreuna."

Privirile scânteitóre ce aruncãse Weiss asupr'a lui Weirauch in decursulu ultimelor s'ale cuvinte, denuntiãu foculu unei patimi adénci, care-i sdrunciná sufletulu.

"Nu ti-a spusu nimicu mai aprópe despre lucrulu pe care l'a numitu magnetu si despre care eu n'am nici o cunoscintia?" intrebã Weiss cu o privire pânditóre.

"Nu."

"Nimicu, nimicu?"

"Nici unu cuventu macaru. Dar' trebuie se-ti maturisescu, cá Voda erá fórte emot onatu, cându 'mi vorbi de ast'a ér' acésta emotiune nu-i venia de la politica ci... din inima."

Dícu astea istetiulu judetiu cliuti din ochi, ce'a ce voiã se díca, cá scie pré bi e ce felu de magnetu 'lu trageã pe Bathori aici.

Erá patítu jupânulu Weirauch, cà-ci sta-pênulu seu se îndurase odinóra a tratá amoru si cu . . . fi'á-s'a. Weiss se prefacú cá si cându n'ar' fi observatu fisionomi'a lui Weirauch si dîse pe scurtu taindu tóta vorb'a.

„Spune-i lui Bathori cele ce ai aflatu aici, spune-i cà nici poporulu, nici judetiulu Brasiovuiui nu se temu de urgi'a lui. Er' câtu pentru soli'a ce ai avutu-o catra mine personalu, spune-i, cà n'am potutu întielege. . . .“

„Ori cà n'ai vrutu!“ lu intrerupse Weirauch.

„Spune-i cà n'am potutu întielege,“ continuá Weiss neclatitu, „nici vorbele dt'ale, nici intentiunea lui. Spune-i, cà me voiu opinti din tóte poterile mele cà se-lu oprescu de-a mai calcá vr'odata in casele mele.“

Weirauch la acésta neconditionata declarare a lui Weiss dete diu umeri si se congediá de la elu, cu cuvintele.

„Mi pare reu, jupâne frate, trebue se ti-o repetezu, 'mi pare reu mai cu séma de d.-t'a si de cas'a d.-t'ale. Nu te jucá cu foculu. Mai gândeste-te, dar' déca totusi 'ti vei mai luá séma.“

— Nu mi-am luatú eu séma pâna ce-mi traia inca soçi'a si pâna ce erám legatu! Acum in momentul libertatii se slobodu porumbiti'a pe ghiarele vulturului, in locu s'o tienu pentru mine. De asi scí cà moriu, de a-si vedé cà se prapadesce lumea, n'asi face un'a cá ast'a. —

Astea fúra cuvintele lui Weiss, dupa depar-tarea judetiului Weirauch, cuvinte care ne facu a întvedé o intriga de amoru; in acestu vécu alu sângelui.

Ce felu de porumbitia va fi fostu ace'a pentru care se luptáu doi ómeni crunti, unu Weiss si unu Bathori?

(Va urmá.)

TEOCHAR ALEXI.

Dorulu mieu.

Totu acceptu dór' va veni
Baditi'a de unde-a fi,
Se me stringa 'n sênulu lui
Se me duca dorului. . . .

Uite lun'a-i la sfintitu
Si baditi'a n'a venitu, —
Póte mi l'au farmecatú
Si din drumu l'au înturnatu. . . .

Se stingu stelele pre ceriu
Cadu pre gânduri si doreri,
Si in sênú cu-unu doru desceptu
Totu acceptu si ér' acceptu. —

Mei baditia-i chiar' pecatu
Se-'nserezi in cel'a satu. . . .
Viná, draga! de-i veni,
Cà nu te mai potú dori!

Firutí'a B. Muntelescu.

DIN MISERIILE SOCIALE.

— Nòvela. —

(Urmare.)

Dupa ce multu tîmpu me dedei dorerei, tocmai târdu observái óre care schimbare in manierile si atitudinea soçiiului meu catra mine; ce e dreptu me ingrigiá multu, dar' de téma de a nu fi prea brusca, prea imprudenta in reprosiurile mele, pre care nimicu seriosu nu le poteá justificá, tãcú lasându tîmpului se continue peripétiile nefericirei mele.

In ast'felu de stare îndoiósa plina de sincera iubire si de confientia catra elu, avusei trebuintia de o alta anima care cu ace'a-si pornire se impartasiésca animei mele dorerile si cugetarile s'ale precum simtiám eu nevoe. Ast'felu 'mi adusei aminte de câte'va din cunosciintiele mele de pensionu, cari se afláu maritate chiar' aci in localitate, si intr'o dí me dusei se le facu o vizita spre a rennoi vechi'a nóstra cunosciintia. Asié me presentái la Elisa D. . . . Olga R. . . . si altele. Aceste dame cari de si nu cunosceáu póte positiunea mea actuala, cu tóte acestea pentru respectulu din trecutu primira pre vechi'a loru camarada un'a mai prostu cá alt'a. — Dela venirea mea la ^{!*} dusesem o viétia fórte solitara, data numai dorerei uitasemi cu totulu cà facu parte din lumea ce me încungiura si cà, cà se-i impui, cà se-i ai adoratiunile trebue se-i pari intr'o perpetua serbatorire, indiferentu de totu numai de placeri nu. Aceste dame odinóra camaradele mele de pensionu pre cari le privisemi cu unu dreptu de superioritate meritatu in tóte privintiele. . . o resimtiám acést'a, si acum inse totu ce erá nobilu si maretiu in sentímentele mele erá privitu cu indeferentia si alungatu de aceste fiintie îmbuibate numai de prejudiciu, crescute intr'unu elementu viciosu de morala si de religiune controversate. Erám nascuta din parinti onesti, onesta si inteligenta precum erám, nu aduceám nici o pata falsei loru mariri. . . Numai printr'o insolentia neiertata si din caus'a slabitiunei unei ignorente societati le facuse a-si insusi o preponderantia insultátore si ridicula. Aceste dame dícu primira pre vechi'a loru camarada intr'unu modu nedemnu! . . .

Ele se credeáu nobile, pentru-cà printr'o impregiurare séu alt'a midiulócele le permiteá a întretiené lucsululu si serbatorirea de totu feluulu in casele loru unde se aduná . . . cine se aduná . . . ? Acei ce iubescu disordinea si lingusirea, toti acei'a ce voru se-si consume inteligenti'a si tîmpulu in vanitati pagubitóre. Aceste dame se credeáu nobile desi nimicu nu le autorisase a portá acestu titlu si cari alt'felu nu eráu de câtu nisce parvenite. Rangulu nobletiei 'lu stimezu in sine, e o trépta onorabila la care nu potú ajunge de câtu numai acei'a ce au dreptulu de a-lu sustiené la demnitatea s'a, fia elu dobânditu prin nascere séu prin merite.

Asia dar' eu Sylvi'a, fiic'a unui patriotu demnu si inteligentu, nu pot'ui se gasescu dupa trépt'a dupa care se impuneáu de dulcét'i'a si nobleti'a care este nascuta intr'o femeia de anima si cu buna educatiune precum le credeám eu. — M'am intorsu mai trista si mai desilusionata.

Incetulu cu incetulu incep'ui a-mi mari cer-culu cunoscintieloru in acelu orasielu unde ne stabilisemu si aprópe uitasemi de nedémn'a por-tare a fósteloru mele camarade. In carnavalulu ce

Viciulu orgoliului erá prea mare, prea profundu in anim'a acestoru femei din caus'a falsei lorú educatiuni. . . .

Dupa o asceptare indelungata de cându me anuntiasemi la d'ens'a f'orte deslusu abiá se decise a aparé in fine in salonu intr'unu negligé de ca-tifea lucratu si mai lucuosu. Voiá se me umi-lésca prin luculu ei. . . Pusese atát'a lene in mersu, cá me revoltái Dupa-ce fac'ui câtiv'a pasi abiá se

Pontificele romanu Leone XIII.

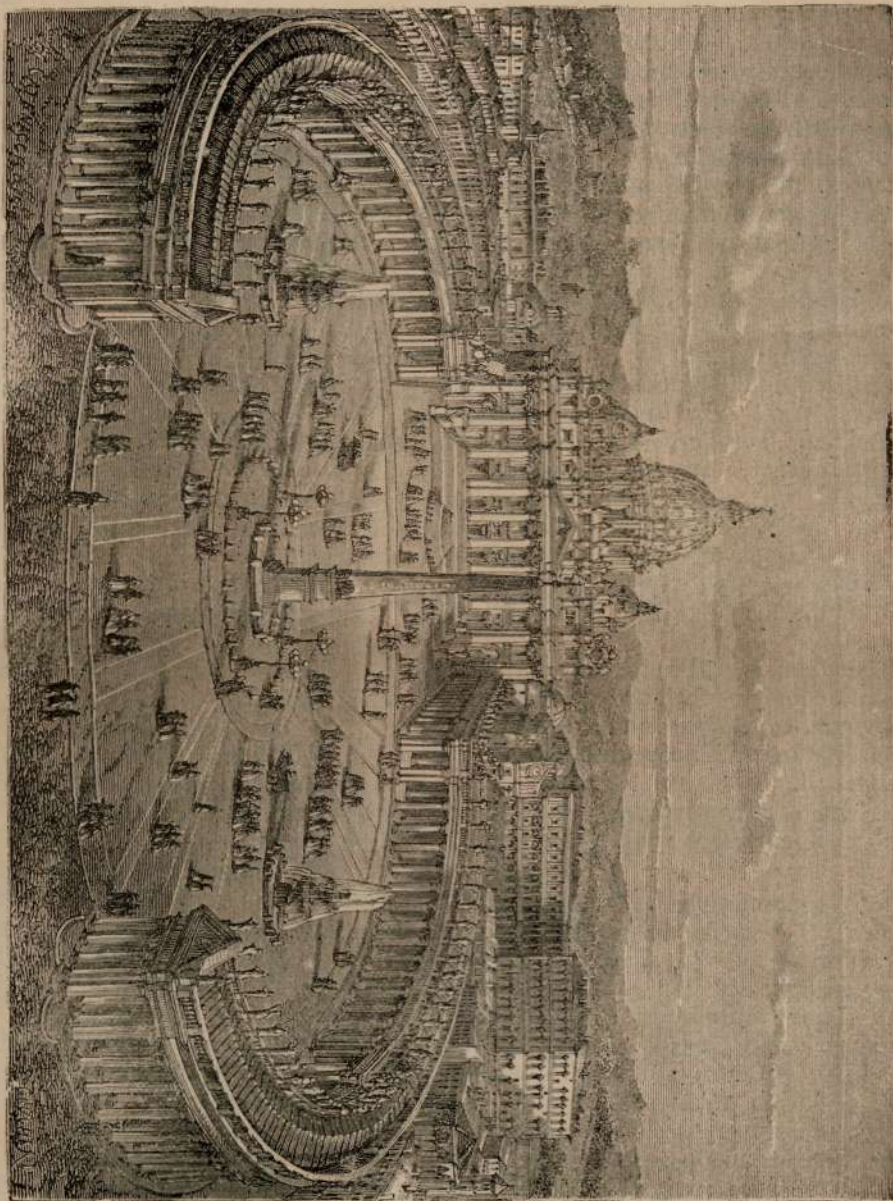
urmá fuserámu rogate de mai multe persóne no-tabile câtév'a dame se luamu iniciativ'a pentru unu balu filantropicu. Nu me mai gândíi câtu-si de puçinu la cele l'alte cunoscintie despre cari mentionái deja, dar' 'mi d'isei cá Olimpia N** nu va fi si ea cá celealalte. Sciám cá fusese o féta seraca si care ajunsese soçi'a unui omu avutu nu-mai prin carmenii ei. Dela acést'a avuta si in-fluenta dama sperám multu se me ajute in sco-pulu meu, deci me presentái la d'ens'a. Ce credi?..

induplicá a respunde la salutulu meu si ficsandu-me cu unu aeru de superioritate nedescriptibilu.

— Cu ce ve potu servi d'omna, 'mi dise ea cá sí cu óre-care sila. . .

'Mi vení in minte pentru momentu se-i amin-tescu trecutulu nerusínatei s'ale familii spre a o umilí, dar' me stap'eni sí-i d'isei animandu-me:

— Din grati'a ceriului afati dua fiindu-cá vedu ca nu ve mai amintiti nimicu din trecutu, afati cá am indestula avere spre a nu fi silita

Beseric'a S. Petru in Rom'a.

de a solicitá dela dv. vre-o favóre personala, dar' am venitu in numele unui comitetu de a ve rogá se participati depunendu midilócele si activitatea dv. pentru bun'a reusíta a unui balu filantropicu.

— Unu balu filantropicu, díse ea aruncandu-se cu neglignetia pe unu fotoliu si lasádu boz'a de josu spre a accentuá si mai multu refusulu seu....

'Mi cerú o lista, — i o presentái.

Nu avú nici politeti'a de a me invitá se siedu, cu tóte acestea eu siedíu si acceptái.

Dupa ce percurá fói'a fara a lasá se se védia celu mai micu interesu, díse intiepat'a.

— Déca este unu balu filantropicu nu póte fi unu balu boerescu, unu balu nobilu dna....

Me facú cá nu intielegu.

— Dincontra dna este unu balu nobilu pentru cá numai nesce anime nobile au dreptulu de a participá.... Si incepú a-i insirá câteva familii avute, familii incarcate de merite, cari oferise obululu loru si promisese a incununá, cu presentí'a loru dându impulsione sentimentului umanitariu. Ea remase nestramutata.

Nu sciu de ce dar' aceste cuvinte pe care le audiám pentru prim'a data din gur'a unei pedante cá acést'a 'mi facú reu. Intielesei atunci cá anim'a acestei descreeate erá pervertita de elementulu in care mai multu séu mai puçinu traía si care nu me indoiescu influentiase asia de multu asupr'a-i. Dupa óre care desbatere vedíndu cá nu ajungu la unu sfêrsítu favorabilu o salutái si coboríndu scâriile me aruncái in trasur'a mea ce acceptá. . .

Dómne! gândíám eu rídiéndu, barbatii unoru asemenea femei trebue se fia prea nefericítii numai déca principiulu educatiunei nu ar' fi acél'asi... In adevéru mai târdu am cunoscutu cá nu m'am insielatu in supositiile mele.

Din nefericire acestea contribuise a-mi sdrobí frumósele mele ilusiuni despre víeti'a soçiala, víeti'a de orasiu....

Dintre tóte cunoscintiele ce facusemi la ** voiu citá pe dn'a V** soçi'a directorelui dela** o amabila si adorabila femei'a Aveá idei frumóse si cunoscintie adunate cu multa staruintia din cetirea unoru cãrti interesante si instructive, anima nobila, sentimente demne adaogá la tóte acestea unu spiritu picantu si o veselie delicata. Ori de-câte-ori o vedeám, ce'a ce se intemplá fôrte desu, cá-ci casele nóstre eráu vecine, me simtiám renascúndu. Ea prin manier'a, argumentele si sanatósele s'ale idei 'mi goniá urítulu si me indemná se filosofezu puçinu asupr'a miseríiloru de tóta díu'a. Ea erá stapêna pe sine, nici o vanitate nu potuse se atingea anim'a s'a.

Am spusu dejá schimbarea lui Emanuel, ei bine ea se continuá mereu si intre mine si elu amorului de alta-data luá locu indiferentia! Elu petreceá mereu avêntându-se cu incetulu in totu feliulu de usiurintie si la tóte observatiunile mele raspundeá cu câte unu nou gradu de indiferentia. Asia mai bine tacú si me devotái sudíului precum faceá nóu'a mea amica dn'a V**.

Erá abiá vre-o câtiv'a ani dela casatori'a mea. Tocmai intrasemi in carnevalu. Dn'a Olimpia N** 'si reincepeá balurile cari eráu fôrte recunoscute. Ne intêlnisemu de câteva ori prin lume. ea pastrase aroganti'a, ér' eu indiferenti'a. De o data inse primescu invitatiunea pentru unu balu si desi nu voiám Emanuel insista intr'atátu încátu cedáiu. Amic'a mea dn'a V** vení si ea.

— Scí 'mi díse ea, noi ne vomu constitui cá observátóre.

— De ce?

De câtiv'a ani am reuñiatu la dansu, cá se potu mai bine studiá....

— Ce....

— Vei vedé.

Nici-odata nu fusesemi la unu balu mare. Petrecerile nóstre in familia la tíera diferiá de ce'a ce se presintá ochiloru mei acum.

Ajunseramu la balu fôrte târdu, se dantiá dejá. Eu care erám indestulu de avuta si tieneám o casa eleganta, me miráiu totusiu de luculu si prodigalitatile ce se faceáu aci la dn'a N**.

Spusei acést'a dnei V**, ea surise si-mi respuse:

— Venítulu ce au acesti ómeni este neinsemnatu in comparatiune cu tóte aceste risipe, inse dn'a si dlu N** au facutu din sanctuariulu conjugalu o casa de jocu aici se speculéza si se fura toti acei ce au bani si nu tienu la ei... si chiar' in alte conditiuni....

Avusei o amintire ciudata si dísei dnei V**.

— Anetto, am o bauñiala... o frica....

— Care?....

— Emanuel este in relatiuni de aprópe cu acesti ómeni.

— De unde scíi...?

— Elu m'i-a spusu in totu-de-a-un'a si am avutu chiar' si câte o cërta in priviñti'a Olimpiei pe care nu potu s'o suferu dela impregiurarea ce ti-am descriu....

Ochii dnei V** rataceá prin sala, petrundeá grupurile si cu finéti'a desceptatiunei si a petrunderii s'ale 'mi comunicá observatiunile ei.

— Éta, 'mi díse dên's'a, vedi pe acésta grósa dama ce ne ficséza c-'o mufra asia de îngâmfata? Privesce acelea suntu dóue din ficele s'ale.

Ele sburáu încóce si incolo fugéndu de cele de o potriava cu ele si dupa imboldirile ce primiá cu unu evantaliu dela mam'a loru cu scopulu de a merge se caute societatea unoru persóne ce treceá de unu rangú mai mare cá a loru. Aceste fete instruite ast'feliu aveá pentru fie-care unu complimentu prin care deveniáu ridicole, unu cuvêntu lingusitoriu, prin acésta portare puçinu démna voiáu a se impune! Nu potu figurá prin sine-le intr'o adunare de câtu atêrnate la braçíulu altor'a! Acésta vanitate nebuna câte animi n'a sdrobitu cu veninulu ei!... câte compromiteri!...

Tovarasiei mele nu-i scapá nimicu nevedíutu si negâcitu. Ea petreceá de minune comentându si ridiculísându....

Aci la dn'a N** in dóue salóné se dantiá ér' in celu de-alu treilea eráu mai multe mese

de jocu, unde presidá stapên'a si stapânulu casei si o societate de dame, si acestea totu asia de nobile cá Olimpi'a.

Ací se petreceá de minune dupa ideia loru, cá-ci se dantiá multu si se furáu la cârti unii pe altii. . . .

Cându sosiá câte unu invítatu novitiu in acestu nou soi de politetie de gasda, cu mare anevointia poteáu gasí pe stapên'a casei . . . trebuiau se mérga se o salute tocmai la més'a de cârti ce'a ce importuná multu. Asia ace'a ce pareá curiosu la unii, altii eráu fórte obicinuiti cu acésta maniera de gasda si ajunsese se li-se para démna de civilizati'a moderna! . . .

Eu pe câtu poteám, spionám pe Emanuelu, ce erá la o mésa de cârti incungiuratu de unu cercu de dame intre care si Olimpi'a. In acelu momentu femeia numai erá femeia . . . déca unu poetu ar' fi vedíutu acelu tablou nu si-ar' mai fi facutu diu ea unu idealu. . . .

Intre acestea o dama treceá la braçiuulu unui domnu ce ne lornetá si care abiá salutá pe da'a V* *.

— Cine suntu acésta parchia? întrebái eu.

— Ea a fostu soçi'a unui rachieru.

— O cunosci . . . ?

— Da. . . .

— Ce feliu, nu te-a salutatu! . . .

— Nu. Suntu unele femei care cându suntu intr'o sala de balu enturate . . . uita cá a dóu'a dí nu pretiuescu decátu dupa valórea adeverata. . . . si cá acésta onóre a loru nu tiene decátu o séra de balu. . . .

— Dómne! ce vorbesci . . . acést'a nu este o dama de conditie. . . . ? Ce aeru! . . . Ce pre-tentiune!

— A fostu maritata si acum traesce la voi'a întêmplarii . . . din nenorocire ea este num'a a dóua copile dintre care un'a este indestulu de mare. . . . Te mai miri tu Sylvio, cum de nu ne-a mai salutatu ea?

— Dar' acelu domnu ce o insotia. . . .

— E fiulu unui meseriasiu. . . . Acestu domnu este unu cartoforu celebru care ataca sub masc'a unei cuviintie pung'a altor'a lingusitoriu si umilu cu acei ce-i potu oferí unu prândiu. . . . séu o favóre . . . impertinentu cu acei'a dela care nu póte sperá nimicu . . . éta cine este moralmente dnu Scarlatu Falescu, materialicesce are o functiune de hataru care-i aduce 300 franci lunari.

— Dar' acésta parchia ce converséza mereu? întrebái eu, pe cându de-alaturea nóstra se redicá unu domnu dându braçiuulu unei tinere fete elegantu imbracata.

Dicându acestea í-i aretái din ochi cá ei se departáu.

— Éta Sylvia, ast'a mi-se pare o istoria stranaia.

— Fiindu cá se plimba, danséza si converséza.

— Aș, nu. . . .

— Ce dar'?

— Inchipuesceti cá acestu omu 'mi este suspectu: este unu strainu, se pretinde voiagioru, fiulu unei mari familii, dar' nu e ciastitu de locu . . . sub tóte rapórtele. . . . Mai alesu aceste haine ce pórtá nu suntu ale s'ale. Suntu luate dela dnu G* * amiculu nostru ce-lu cunósce de aprópe. . . . In poterea acelei pretinse amicitii, fara scirea servitoriloru, chiar' in absentia acelui'a acést'a a profitatu de garderob'a s'a. . . .

— Ce nerusinare!

— Vedi tu amic'a mea acésta lume ce ne incungiura e atátu de absurda, de ratacita, atátu de zadarnica si necircumspecta! I-a fostu indestulu se se presinte loru cu unu nume sforaitoriu, se se arete galantomu si risipitoriu cu banii altor'a si ei se le deschida cas'a, se le incredintieze totu, pâna si anim'a, onórea chiar' a copileloru loru. Tóte fetele se credu onorate de a fi la braçiuulu acestui vagabundu care n'are nici unu meritu. Acésta domnisióra, ce se încânta mereu de declaratiunile amoróse ale unui mintiuosu, a refusatú mân'a lui Titu Rubinescu, unu lealu si demnu barbatu.

— Ce imprudentia!

— Reflectám cu anim'a strinsa de dorere si devenisemi óre-cum curiósá — incepui a me interesá multu de acésta adunare.

— Cine e te rogu acelu domnu ce are alaturi pe ace'a dama si pentru-ce suntu asia de abatuti. . . . ?

— Care? . . . unde?

— Privesce colo la feréstr'a din fundu.

Cându privirile s'ale se ficsara la loculul indicatu, de-odata scóse unu hohotu de rísu.

O privii curiósá.

— Ce tablou! esclamá ea privindu mereu si cautându a-si comprimá rísul, cá-ci devenisemi impacienta. . . .

. . . Scí, 'mi díse ea, suntu câtiv'a ani de cându acesti straini s'au stabilitu aici. La inceputu nimeni nu se interesá de ei. De-odata patim'a grandomaniei i cuprinde si pre dènsii si incepura a duce o viétia fórte batatóre la ochi. . . . Lumea atunci i privi mai de aprópe. . . . cautá prietesiugulu loru . . . nu pentru dènsii, dar' pantru mesele, se-ratele si petrekerile de totu feliulu ce dá in cas'a loru. De odata afacerile mergu reu, numai potu coresponde capriciiloru numerosiloru loru amici, asia cá de-odata tóta asta céta de curtezani se retrage si devíne in mare recéla façia de dènsii. Éta pentru-ce acesti ómeni se gasescu izolati in acésta neplacuta atitudine. . . .

Câte si mai câte 'mi însíra amic'a mea despre toti si despre tóte. La inceputu descrierea s'a 'mi părú plina de coniecture mai târdju inse m'am convinsu prin mine ins'a-mi cá aceste observatiuni eráu in faptu, se petreceáu pe fie-care dí cu probe palpabile de adeveru. Numai poteám se mai ascultu descrierea miseriiloru unei societati atátu de

corupte... Aceste anomalii 'mi facura reu... Me gândiam că eu că féta sperasem se realizezu aci in societate si in familie cele mai frumoase illusiuni ale mele: amorulu, amicitia, onorea, dreptatea si toate virtutile la care aspira unu sufletu ardentu si nobilu, — dar' atunci 'mi amintii de versurile nu sciu cărui poetu:

Partea mea este dorere,
Dreptulu e pentru cei lasi. . .

(Va urmă.)

Paulina C. Z. Rovinaru.

Sub pantofu ori sub papucu.

Care dintre noi n'a auditu adese-ori vorbindu-se, că cutare barbatu stă „sub pantofulu ori sub papuculu“ nevastei s'ale, cu alte cuvinte că nevast'a e stapâna in casa, ea pórtá pantalonii, ér' elu jóca dupa cum i fluera ea, ori că barbatulu e stapânu in casa cându lipsesce nevast'a de acasa?

Cei mai multi se voru fi întrebându: de vade 'si trage originea espresiuca: „stă sub pantofu ori sub papucu“, spre a aretá casurile in care nevast'a dá tonulu in toate, ér' barbatulu e supusu capricieloru si ordineloru ei?

Insemnatatea simbolica a pantofulu cá semnu alu dominatiunei o gasimu inca in anticitate si e remarcabilu că concórdá la cele mai diferite popóre.

La Indiani, cându unu principe 'si depunea stapânirea in mânilé altui'a, i trimeteá sandalele*) in semnu de supunere. Indianulu 'si puneá peciorulu pe cerbicea inimiculu inavinsu. Feciór'a indiana 'si gravá pe peptu semnuu sandalei iubitului ei.

La Israeliti veduv'a, pe care refusá a o luá de sočia fratele repausatulu ei barbatu, i scoateá aceluia pantofulu in semnu că elu si-a pierdutu dominatiunea asupr'a ei.

Femei'a gréca mânuá pantofulu cu tota seriozitatea. La Aristofane, o femeia amenintia pe barbatu-sen că-lu lovesce peste falci.

O fabula gréca inistoriscesce despre o frumoáa fecióra, care s'a scaldatu in Hebrus. Unu vulturu i luá unu pantofu in ciocu, sburá cu elu, lasându-lu apoi se cada in póla regelui din Memüs. Regele nu se putú odichni, decâtu cându fú aflata frumós'a gréca. Acést'a deveni soçi'a lui si totuodata stapâna presé elu, adeca 'lu pusese „sub papucu“, căci la ordinulu ei trebuí regele se puna a se zidi piramid'a cea mare.

Intr'unulu din clasicii români, se amintesce de unu tablou, care represinta pe Amoru cu unu pantofu in mân'a stânga si care pórtá inscriptiunea: Jus meum alteri trado (dreptulu meu 'lu predáu altui'a).

La vechii Slavi rusi erá datin'a, ca tiner'a nevasta trebuia se traga barbatulu ei pantofii, in semnu că elu e stapânu in casa.

Beduinulu arabu, cându se desparte de nevasta-s'a, díce că si-a arancatu la o parte pantofulu.

*) Incaltiamintea din vechime, constatatória din tâlpi de lemn, pele etc. si legate de picioré cu curele.

Dupa vechiulu obiceiu germânu, se intrebuintia papuculu cá simbolu, cá prin logodire a trecutu fat'a sub epitropi'a altui'a, a ginerelei. Acest'a i ducea miresei pantofi si din momentulu in care ea i incaltia, erá considerata cá supusa ginerelei.

Inainte vreme se amestecá, in unele locuri, chiar' autoritatea acolo, unde barbatulu stá „sub papuculu“ nevastei. Asia d. e. in Blankenburg aparú in 1594 o lege orasieneasca, care dispunea cá barbatulu, care se lasa a fi batutu de nevasta-s'a, se fie pedesitu cu inchisóre in temnitia.

Intr'o cronica orasieneasca se istoriscesce, cá in satulu Brumbi lângá Saale, s'au obligatu 24 de tierani se tíena unu porcu, pe care se-lu dea aceluia din satu, care va fi stapânu absolutu in casa s'a. Unu tieranu n'avú alt'ceva de lucru, decâtu se se laude că elu guvernéza in casa. Tieranii i detera porculu. Dér' pe cându 'lu mená acasa, porculu stropi laudarosulu tieranu ciora, ii cu noroiu. Fric'a de nevasta-sa fú asia de mare, încátu dete drumulu guitiatórei lighióne, cá se se întórca éra-si de unde o primise, remanéndu se dovedésca cu alta ocaziune că elu e stapânu in casa s'a.

Cá ilustratiune a dominatiunei femeiei in casa, se istoriscesce urmatoriulu casu. Unu predicatoriu se aflá in dia'a de pasci pe tribuna in biserica. Trebuia se se cânte „Christosu a inviatu“. Predicatoriulu se adresá catra barbati: „Acol'a dintre voi, care este stapânu in casa s'a, se incépa a cântá.“ Barbati tacura cá morméntulu. Atunci díse predicatoriulu: ce barbati sunteti voi? Nici unulu dintre voi nu guvernéza in casa? Apoi adresându-se catra femei, díse: „Atunci se incépa dintre voi un'a, care dominéza in casa.“ Si indata incepura toate femeile se cânte, nevoindu nici un'a se fia cea din urma.

In Angli'a e inca si adi obiceiulu in unele locuri, cá in momentulu, in care tiner'a parechia parascesce casa unde s'a serbatu nunt'a, spre a se duce in propri'a-i locuintia, ténér'a sochia, dar' mai alesu rudeniile ei, arunca cu pantofi in palari'a ténenerulu barbatu, de-ore-ce esista credintia cá, déca isbutescu se-i dea palari'a josu, atunci se incépa barbatulu ajunge a stá „sub pantofulu ori sub papuculu“ nevastei s'ale.

La Români e datin'a in unele parti, cá sér'a dupa nunta mirés'a invita pe mire se-i descaltie pantofii ori papucii. Déca mirele se indupleca la acést'a, atunci se díce că va ajunge sub papucu, ér' nevasta-s'a va fi stapâna in casa. De ace'a se si díce despre acelu barbatu, care jóca cum i cânta nevast'a, cá a trasu pantofii ori papucii nevastei s'ale la nunta Totu asia se díce că „pantofulu stapânesce“, cându se pare că barbatulu a incaltiatu pantofii nevastei s'ale, adeca că-lu jóca nevast'a cá pe ursulu ori că-lu pórtá de nasu.

Cu esplicarea espresiuinei: „stă sub pantofu ori sub papucu“, amu poté merge si mai departe in desvoltarea ei, dar' ne oprimu aci, fiindu de ajunsu cele citate spre a aretá originea ei.

S. B.

Strad'a Carmen Sylv'a.

— ROMANU. —

(Urmare.)

XXXI.

Diversele opiniiuni.

Totu Tênipescii erá in fierbere, si cu dreptu cuvêntu. De cându se întemeiáse acestu bulevardu alu crestinatatiei in contr'a Turciloru si a Tatariloru, nu se mai pomenise asemenea lucru pe acolo. Unulu din cei mai fruntasi cetateni asasinatu, ér' banuitu de acestu asasinu si arestatu trei persóne de-odata.

De primulu, care erá servitoriulu Ionu, nu se prea mirá lumea, si maioritatea locuitoriloru ar' fi juratu cá elu este asasinulu. Cátu despre Traianu Mistrelu, alu doilea banuitu, in opiniunea publica eráu multi, cari nu se indoiáu de vin'a lui, de óre-ce multi 'lu invidiáu pentru positiunea s'a dela banca. Ér' altii care sciáu despre numirea s'a la postulu de dirigentu alu succursalei ce „Patri'a“ aveá se infiintieze in Tênipesci, pe cându elu inca nici nu esíse din functiunile bancii, 'lu inovatiáu inca si mai multu, dîcîndu cá unu omu cá elu, care nu cunosceá nici o consideratiune faciá de acelu institutu ce i-a datu o frumósa pâne, este in stare a omorí pe unu omu, cu atátu mai vêrtosu pe presedinte'e bancii, pe care voia se o concureze acumu pâna la cutítu.

Dar' aprópe nimeni nu intielegeá cumu in drasnice judele Arnicu se retiêna in arestu preventivu pe Avramu Laib, care treceá de omu fórt bogatu si erá totu-odata vice-presedinte'e bancii, ocupá deci o functiune de mare incredere.

Numai insusi judele instructoru si ici colea câte unu scepticu, ori unu antisemitu incarnatu nu se indoiá de vin'a lui Laib, pe cându cassariulu Lusticu si ajutoriulu seu Smaltiu nu mai sciáu ce se credia.

Niculitia Barda, cu tóte cá depusese in favorulu lui Traianu, nu întârdíase de a depesiá la banc'a „Patri'a“ din Rîfulacu, comunicându nu numai depunerea in arestu preventivu a amiculu seu, ci si acús'a redicata contr'a lui.

Cocón'a Zamfir'a, mam'a Coraliei, i venise si ei, firesce vestea despre inovatiunea si arestarea lui Traianu. Cá crestina ar' fi trebuitu se-lu compatíméscu, cu atátu mai vêrtosu, fiindu-cá i implinise cea mai fierbinte dorintia abdicîndu de Corali'a; cá mama inse trebuia se se bucure, cá-ci acésta nenorocire a tîneruluí o puneá la adapostulu unei probabile schimbari a decisiunei s'ale luata intr'unu momentu de esaltare. Traianu inchisu, nu mai aveá ocaziune a întórce pe fiia-s'a dela cuvêntulu ce, amarita cum erá, 'lu dase lui Furculici.

Niculiti'a informase exactu pe Traianu cându i comunicase, cá Corali'a se va cununá Domineca cu Furculici.

Mosierulu care cá m sêntíse si elu cum staeu trebile se invoice cu cocón'a Zamfir'a cá se nu amêne cunun'a pâna dupa serbatorile Pasciloru, ci se o serbeze inaintea postuluí, care aveá se se încépa chiar' in septemân'a viitoare. Éta pentru ce alesera unu terminu asiá de scurtu.

Dara Corali'a?

Sermanu'a erá cá si tēmpita de lovitur'a cu care renuntiarea lui Traianu o isbise dreptu in inim'a ei cea iubitoare.

Cându muma-s'a i spuneá de pregatirile de nunta, i se pareá cá-si-cându i-ar' vorbí de-o afacere, care nu o priviá pe dēns'a. Primi tóte cu nepasare si nu se opuse la nimicu. In fundulu inimei s'ale, licuriá inse sub cenusi'a desperarei dulcea radia a sperantiei, cá pâna dominera Traianu 'si va luá sém'a si cá tóte se voru întórce spre bine.

Desí nu tradá prin nici unu cuvêntu, prin nici o mișcare, acést'a a ei sperantia, muma-s'a totusi sciá séu celu puçinu presupuneá existintia ei si éta pentru-ce, cu o ingrigire scrupuloá nu permise de a i-se spune despre grozav'a banuála in care cadiuse Traianu si nici cá erá arestatu.

Cá-ci Corali'a, chiar' déca nu ar' mai fi nutritu nici o sperantia faciá cu Traianu, nu ar' fi consêntítu a se legá cu altulu pe vecie, pâna cându acel'a pe care 'lu iubiá, lāngediá in aerulu inchisórei, si gemeá sub grozav'a sarcina a banelei de asasinu.

Cocón'a Zamfira isbuti a dispune tóte dupa vointi'a s'a si spre binele Coraliei, cum diceá dēns'a. Domineca se celebrá cunun'a si totu in ace'asi dí, tēner'a parchia, impreuna cu mam'a respective sócr'a, parasi orasiulu.

Nici-odata nu fusese o siedintia asiá de furtonósa in consiliulu de administratiune la institutul „Patri'a“ din Rîfulacu, cá si ace'a care se convocase in urm'a sciriloru ce sosisera despre urmarirea si arestarea lui Traianu cá asasinu.

Presedinte'e Urduga erá numai o apa, scaldatu in sudori, atátu de multu se opintise exercitādu functiunile s'ale, cá-ci erá silitu cându se sune minute intregi clopotielulu, cá se impuna linisce, cându se strige cá unu hamalu cá se aduca la ratiune pe vorbitori.

Dintru ântāiu se scolase spectabilulu domnu Grigorie Coteiu, consiliariu de administratiune si vechiu bogasier, frate de cruce cu vestitul Hagí Petcu care 'si luáse unu printiu de ginere.

Acestu negustoru ruginitu începú se strige de-ti luá audiulu si díse cá m urmatórele: Ce avanghia séu necesitate cum diceti d-v. amu avutu, cá se ne căutamu noi însine belea. Me rogu d-v., au nu este belea se ne gasimú tam nisam in legatura cu unu hotiu si ucigasiu, dar' ce dícu legatura? Este prea puçinu dísu de óre-ce ne-amu datu orbisiu pe mân'a lui. Poftimú placinta, dle Directoru, in frumósa tréba ne-ai bagatu. Norocu numai, cá n'amú deschisu inca cancelari'a din Tênipesci, si nu ne-amú belitu obrazulu cu totulu totulu in faci'a lumei. De-lu voru spēndiurá, se-i fia

de biue, amu scapatu cu atâtu mai curându de o lichia, ér' de nu-lu voru spëndiurá — pe-ací ti-a fostu drumulu . . .“

„Cà nu-i asiá,“ se sculá consiliariulu si advocatulu Rutu, „déca nu va fi condamnatu, trebue se-lu tiênemu, ori déca nu se-i numeramu cinci mii de florini, dupa-cum detori suntemu!“

„Detori“ strigá Coteiu, „asiu vré se scú, cine ne póte silí la asemenea . . . cum se dîcu . . . neghiobie.“

„Contractulu ce amu incheiatu cu dênsulu,“ replicá Rutu.

„Ce feliu?“ racní Coteiu, „asiá suna contractulu, atunci pecatu cá ai datu atâtia bani pe invetiatur'a d-t'ale de advocatu!“

„Domnule!“ strigá Rutu, cu tonu amenitiatoriu.

„Me rogu,“ ripostá bogasieriulu, „mai multa evghenie façia de unu barbatu cá mine.“

Se sculara si altii cá se aduca la ratiune pe cei doi invrajbiti si strigara care de care mai asurdítoriu. Presedintele suná clopotielulu de credeá cá are de gându se-lu sparga, si cu tóte astea numai dupa ce se ragusíra cei mai incarnati racnitori, se facú puçina tacere de care se profitá Talionu, cá se liniscésca dupa potintia spiritele.

Desí erá infrântu de suferintia, cá-ci pe dênsulu 'lu doreá acestu evenimentu indoitu, odata cá directoru, apoi cá tata de familia, totusi isbutí a mai impacá pe domni consiliari cu nealterabil'a stare a lucrurilor, punéndu in vedere presedintele o apropiata avansare a fiului seu, advocatulu unu nou si incurcatu procesu, lui chiru Grigorie Coteiu o cavalerie dela imperatu pentru meritele s'ale la desfacerea de atâti mari de coti de panglica, stamba, postava si ale marfuri totu atâtu de utile si trebuincióse, si adunarea fî incheiatá spre multiamírea tuturoru, numai bietulu Talionu se duse mâhnitu acasa.

Fia-s'a Ulp'ia, cându audise de grozav'a invinovatíre ce se ridicase in contr'a lui Traianu, cândise in lesínu, din care se trezí numai dupa-ce a fostu frecata la têmpu si pe frunte cu ape aromatice si dupa-ce respirase têmpu mai indelungatu saruri vivificatóre. Dar' desí se scolase, nu-si mai venise in firea ei; lãngediá . . . se ofliá cá o flóre lovita in splendórea primaverei de o bruma nemilósa.

Ce n'ar' fi datu acumu Talionu, déca ar' fi potutu desface, ce'a-ce fãcuse cu atâ't'a usiorintia.

Si lui i erá gróza, cá Traianu va fi achitatu si cá Ulp'ia s'a nu va voi se-lu lase, ce'a-ce ar' fi fostu o mare rusíne la cas'a s'a, cá-ci aliantia cu unu omu urmaritu pentru omoru, nu se cadeá se fia pentru unu directoru de banca. De ace'a, Talionu erá decisu, cá in casulu extremu se sfa-tuésca pe consiliari a jertfi mai bine cinci mii de florini, decátu a-i increde postulu de dirigentu.

Cu ce draga inima s'ar' fi repeditu pâna la Tênipesci, c' se se orienteze mai bine; dar' 'si rezervá caletori'a pentru momentulu cându va fi

mai de lipsa, dupa condamnarea séu dupa achitarea lui Traianu.

Intru ace'a nefericitulu nostru amicu siedeá in arestu, unde, dela ultimulu interogatoriu la care fusese supusu, incepuse a se ocupá mai de-aprópe de starea s'a si a se intrebá, cá óre acusatíunea redicata in contr'a lui nu l'ar' poté pierde?

Nu tiêneá nimicu la viétia, ar' fi primitu bucurosu in fie-care momentu mórtea, dar' o mórte onesta, nu ace'a mórte rusínósa ce-ti prepara mân'a cãlalui.

Ar' fi acceptatu chiar' si acestu tristu sfêrsítu alu viétiei s'ale, déca i s'ar' fi imputatu vre-unu omoru sevêrsítu din unu sentimentu condamnabilu, dar' neinjositoriu, cá de esemplu, furia, gelosía, inse erá acusatú de unu asasinu vilu, comisú pentru a delaturá pe unu martoru alu unei pretínse defraudatiuni.

In contr'a acestei nevinovatíri erá detoriu a se luptá pâna la ultim'a s'a resuflare.

Traianu erá convinsu cá nimicu altulu decátu ovreulu Laib nu poteá fi ucigasíulu bietulu Pucle, dar' nu-si taiuní totu-odata, cá existáu nisce momente, care constituíáu o iusemnata aparintia de culpa in contr'a dênsului.

Chiar' de va scapá de sub acus'a de omoru, cum se va poté elu vre-odata spalá de rusínósa invinovatíre, cá ar' fi defraudatu o suma considerabila vëndiéndu nisce hãrtii de statu, ce Laib pretindeá cá Pucle ar' fi adusu in loculu politieloru pe care le declará de false. Pucle erá mortu, elu nu mai poteá dá nici o marturie in acésta afacere, si chiar' déca ar' fi traitu, cine scie déca n'ar' fi negatu si elu subscrierile s'ale?

Cu lumea din afara nu-i erá permisú se comunice, firesce, cá-ci erá in cercetare, in arestu preventivu.

Din cându in cându i se trimiteá câte unu numeru alu jurnalulu séu, in care se luá in apere, desí nu pe façia si de-adreptulu, ci in modu finu, indirectu, cum se pricepu a scrie redactorii exerceati.

Pâna acumu considerase participarea s'a la redactíunea foi numai cá unu divertisemeutu, cá o petrecere recreatóre si numai cu inim'a indoita concepuse ideí'a de a-si cãutá in viitoriu pânea s'a de tóte dílele cu colaborarea la jurnalulu, dupa cum spusese si lui Niculítia. De-abiá in aceste díle de restrite recunoscú imens'a potere a unui organu de publicitate. Acum cându intrebá mai multu decátu ori-si-cându mai 'nainte de vorbele lunei, mesura deplin'a valóre ce póte avé in-fluintí'a presei asupr'a opiniunei publice, care forméz. si distruge state, ridica natiuni, retribuesce si depescesce.

In aceste momente 'si promise, cá déca ceriulu va voi cá se scape vre-odata din arestu, se va insarciná cu martiriulu unui publicistu românú, cá-ci scíá, cá este unulu din cele mai mari martiriuri ale timpulu modernu. 'Si promisese, cá se va luptá pentru inaintarea omenimei, pentru

binele și propășirea națiunii s'ale asupra, că-ci acumu că nici-odata s'entia cătu de bine cade pâna si cea mai mica mângaiere sufletului unui bietu asupra.

Dia ce merge spiritulu lui Traianu se lînisceă și prin ast'a se lîmpediă mai multu. 'Lu parasise acea apathia mortala ce-lu apucase dintru ântâiu. Se impacase cu ide'a, că Corali'a i eră pierduta și amorulu seu inmormântatu pentru vecie.

Catincuti'a, pentru că se mai vorbim și de ea, eră logodita cu Niculitia Barda, dar' nu-i tienia aceăta logodna.

Eră forte multu contrariata din mai multe cause. Antâiu și ântâiu, nu potuse, cum ar' fi doritu din t'ota inim'a, se sufle nici unu cuvântu Coraliei, despre arestarea lui Traianu, că-ci matusia-s'a nu-i permise a vorbi cu d'ens'a. Apoi nu luase parte la cununia Coraliei, care se serbase desu-de-deminetia cându nu eră in'a nimeni scolaru din patu, și in presentia numai a preotului, a coc'nei Zamfir'a, care impreuna cu unu bețrânu-amicu surdu și de jumetate orbu, functionase că nuni. Frate-seu Costi'a ascultase cu neapasare propunerea lui Niculitia, care 'lu provocase se m'erga la Rîlacu și se iă impreuna cu f'et'a Directorului postulu de dirigentu la succursal'a Patriei; peccatosulu de elu sub pretextu, că n'ar' mai pot' se-si v'edia de via, deca se va insură și mai alesu deca se va face functionariu nu numai că ascultase cu neapasare la ace'a propunere pretio'sa, dar' refusase netu de a-si incereă noroculu. Si alte, și alte necesari mai mici si mai mari se gramadisera pe capulu bieteii Catincutia.

(Va urmă.)

TEOCHAR ALEXI.

Ce este poesi'a ?

— Angeru venitu din ceriuri, in forma de femee,
Cu s'enu de zapada, cu bra'ciele de fee,
Cu buzele de faguri, cu ochii de lumina,
Cu hainele de fulgeru și inima sublima . . .
. . . Amestecu sfântu din radie — din ângeri din femei
Din ceriuri seminate — din flori d'albe de tei —
Tablouri volupto'se — ce raiuri-ti ar'eta
Si gânduri fara nume in suflete desc'apta.
Menirea ei e sfânta, că sfânt'a ei fiintia, —
Ea v'ersa 'n peptu taria și 'n inima credintia;
Ea l'egâna pe bra'cie de flori o lume 'ntr'ega,
A ceriului misterii de noi cu dragu le l'ega;
Si susu din inalt'imea in car' ne-a redicatu,
Ne-ar'eta fericirea din raiulu desfatatu . . .
Cu buzele-i de faguri, ea vieti'a indulcesce
Si deschidiendu o lume 'naintea t'a graesce:
Poete inainte! . . vis'eză și traesce! . . .

G. SIMU.

CALETORIA IN PREGIURULU PAMENTULUI in optu-dieci de zile.

De A. d'Ennery și Jules Verne.

PARTEA IV.

Tabloulu 12.

„Capitanu Fogg.”

(Podulu corabiei cu puntea comandantului, care l'ega cele d'oue mantale (imbracaminti că se nu strop'esca) ale r'oteloru un'a cu alt'a. Catarguri și funiile intinse. Pe podu masin'a, dupa sistemu americanu, vidibila publicului și in plina activitate; tievi ventilato're și cosiulu, mai departe indereptu partea de susu a caldarei de vaporu. Luntrea de scapare at'erna la locul de veghiare. Indereptu de totu pe podu covert'a corabiei, o inalt'ime căm de cinci petio're la care ducu de am'end'oue partile scari (trepte) și care in fundulu scenei, p'orta r'ot'a de cărmitu. La midiloculu covertei usi'a de intrare in salonu. Corabi'a p'orta st'egulu americanu.)

Scen'a I.

Fogg, Archibald, Passepartout, Aond'a, Nemea, Margaret'a, V'aslasi și C'armaci, Marinari, Masinistulu, mai târ'diu Cromarty.

(La redicarea cortinei stă Fogg pe punte, celu dintâiu c'armaciu l'anga elu, alu doilea c'armaciu la r'ot'a de cărma.)

Fogg (ordonându): Redicati semnalulu Marte in susu! Iute, presiunea vaporulu se fia m'arita!

C'armaciu: Facemu apr'ope unspre diece noduri pe ora!

Fogg: Vomu face d'ouespre diece pe ora! (catra c'armaciu): C'armesce r'ot'a spre nordu-ostu!

C'armaciu (merge la r'ot'a de cărma): Forte bine, capitane!

Arch. (vine in fa'cia): Esei marinariu in t'ota form'a, Fogg. Se vede că te-ai ocupatu dejă mai nainte cu afacerea ast'a ?

Fogg: Pu'cinu, dar' nu asiă seriosu că adi! (se scob'ora de pe podu).

Arch: Unde suntemu acum ?

Fogg: 4—5 ore departe de Liverpool, — corabi'a merge miserabilu, alt'felu ar' trebui se vedemu dejă portulu.

Arch.: Hm! Si adi e ultim'a di!

Fogg: Ultim'a, trebue prin urmare se sosescu inainte de orele 4 in Liverpool, pentru-că se folosescu trenulu expresu ce merge la Londr'a.

Arch: Dar' la dracu! nu se mai p'ote intet' pu'cinu afurisit'a ast'a de corabia ?

Fogg: Am facutu t'otu posibilulu, cuptorulu e indopatu cu carbuni și t'ote v'entrelele suntu redicate. (C'atra masinistu): Masinistule, mai dă-i focu, infierb'enta-o!

Masinistulu: Capitane, nu potemu!

Fogg: Pentru-ce nu ?

Passep.: Fiindu-că — marinarii nu voiescu se-ti spuna, stap'ane, de 8 d'ile d'au bac'siuri focariloru, pentru-că se susti'ena foculu in cea mai mare activitate; o'menii au facutu totu ce au potutu, dar' de adi demin'etia s'a sf'ersitu provisiunea de carbuni.

Fogg: Cum?

Passep.: Fără se întrebă, am pus sub răspunderea mea se bage în soba totu ce s'a potutu. În spațiul de josu alu corabiei erău asiediate vre-o două mii de siunci, — dar' acum nu voru mai poté fi gustate, că-ci suntu arse.

Fogg: Bine, si apoi?

Passep.: Apoi am trecut la mobile, — mese, scaune, banci, cufere si ladi, — tóte au trebuitu se fia bagate în focu! — Acum nu mai avemu nimic!

Fogg (grabnicu): Hei, d-le capitanu, ce vom începe acumu? — Ha?

Fogg (dându ordinu): Toti ómenii pe podu! (Nemea, Aond'a, Margaret'a esu pe d'indereptu din coverta, marinarii alérge pe podu si se grupéza impregiurulu catargului celui mare.)

Fogg: Amiciloru! Suntemu înca 40 miluri de mare departe de Liverpool, — déca nu vomu sosi acolo înainte de órele 4, suntu pierdutu! Sunteti gat'a se executati fără opunere ordinile mele!

Toti marinarii: Da, da!

Fogg: Si d-vóstra, dómneloru, consémțiti se încercamu unu ultimú mijlocu, mijlocu de desperare, chiar' déca vi s'ar' pune viétia în pericolu?

Aonda: Mai poti întrebá înca?

Nemea: Ascultamu orbesce de ordinulu d.-t'ale!

Fogg (câtra marinarii): Hei bine, topórele în mâna!

Crom. (în parte): Ce vré se face?

Fogg: Sfarímati cabinele, caiut'a, podulu, catargurile, paretele corabiei déca trebuie, derímati totu pâna în temelia!

Arch.: Bravissimo! În focu cu mardalele si infundati cuptoriulu pâna în gura! Nu-i asiá capitane?

Fogg: Asiá suné ordinulu meu, amiciloru!

Marinarii: Urra! (Apuca topórele si începu a sfarímá corabi'a.)

Crom.: Nebuniloru! Vrėti se-mi ardeti corabi'a?

Fogg: Corabi'a e a mea!

Crom.: Adeca ce-mi pasa mie! Distrugeti cum ve place! (la o parte): Omulu ast'a are pe dracu în elu, — nu-i vorba e englezu, dar' cuezatoriu cá unu americanu! (Se amesteca prin inbulzál'a marinariilor. Toti suntu ocupati cu derímarea. Catargulu principalu cade, numai catargulu dela partea de d'indereptu a corabiei mai stá în petióre; începe a înmurgí. Passepartout si Margaret'a cara focariloru lemne.)

Passep.: Asiá vedi, Margaret'o, fii silitóre numai, lucrulu se va resplati.

Fogg (câtra masínistu): Hei, ce dáci?

Masínistulu: Iutiél'a mersului s'a maritu cu a siés'a parte.

Fogg: Fórté bine.

Masínistulu: Dar' tocmái celu mai bunu vaporu se strecóra prin ventile.

Fogg: Atunci pune cev'a greu pe ele.

Masínistulu: Ast'a-i periculosu, caldarea s'ar' poté sparge.

Arch.: Lasa-o se se sparga, betránule! (dându ordinu): Înainte! (Mai multi marinari se suie pe caldarea de vaporu, punu pe ventile butuci grei, cari li se dá în mâna de ceialalti. Masín'a lucréza, o vede publiculu, cu o iutiéla cumplita. Dupa câteva secunde resuna o detunare, caldarea se sparge, unu snopu de focu iesa afara improscându. Sfarímaturi sbóra în tóte partile, cosiulu se deríma, unu infocatu noru de fumú 'lu înlocuesce. Masín'a stá nemíscata, o parte a podului e aruncata în aeru, mai multi marinari jacu morti la paméntu.)

Strigatu generalu: Ap'a intra în corabia?

Crom.: Nu e nici unu momentu de pierdutu! (lui Fogg): Ia-ti banii îndereptu si lasa-me se ordonu eu!

Fogg (refusându): Corabi'a e a mea, impartímu pericolulu si comand'a.

Crom. (i-i întinde mân'a): Fia si asiá! (Marinarii au facutu se plutésca luntrea, vaporulu începe se se cufunde încetu.)

Arch. (striga): Fogg, luntrea e gat'a!

Crom.: Iute înainte, că-ci corabi'a începe se se cufunde!

Fogg: Mai ántâiu femeile!

Crom.: Apoi ómenii echipagiului!

Arch.: Si voi?

Fogg: Noi suntemu cei din urma!

Crom. (i-i pune mân'a pe umeru): Cei din urma! (Corabi'a s'a cufundatu asiá de adéncu, încâtu de pe podu potu intrá în luntre Aonda, Nemea, Margaret'a, Archibald intra în luntre.)

Fogg (aretându spre dame): Archibaldu, 'ti incredintiezu viétia loru tie!

Arch.: Pe Domnediea! Le protegiezu!

(În acestu momentu valurile restórna restulu podului. Corabi'a se cufunda. Strigatu generalu. O negura désa acoperé marea.)

Schimbare.

(trecându-se de-adreptulu la tabloulu urmatoriu fără a se lasá josu cortin'a.)

Tabloulu 13.

O revedere neacceptata.

(Negur'a se retrage spre fundulu scenei, se vede puçinu câte puçinu în sem-intunerecu marea libera.)

Scen'a I.

Fix, Fogg, apoi Passepartout.

Fogg (purtau de valuri pe o derímatura a corabiei ce innóta pe apa): Unu omu! Unu omu! Aci! (Scóte pe Fix din apa pe sfarímatur'a corabiei.)

Fix: 'Ti multiamescu, nobile mántuitoriu alu vietiei mele, 'ti multiamescu de o mia de ori! — Ce vedu? — Mr. Fogg! — Ce întémpare norocósa! 'Ti suntu fórté îndetoratu!

Fogg: N'ai de ce, domnulu meu!

Fix: Unde suntemu óre?

Fogg: Celu multu o jumetate de óra de parte de Liverpool.

Fix: Asiadara în apele engleze?

Fogg: Negresftu!

Fix: Atunci esci prinsonieriulu meu!

Fogg: Esci nebulu?

Fix: Te aresteze in numele reginei!

Passep. (inotându in mare, ajunge in acestu momentu sfarîmatur'a corabiei, sare susu si apuca pe Fix de guleru): Si eu te inecu in numele regelui! — Josu cu tine, câne! (lu imbrâncesece in mare, dar' e si elu tîritu de Fix, asiá cá amêndoi cadu in apa.)

Fix (striga): Ha!

Fogg: Passepartout, unde esci? Passepartout!

Passep. (reapare la suprafacia): Ai sunatu, stapêne?

Fogg (ajuta lui Passep. se se suie pe sfarîmatura Negur'a dispare, in fundu apare portulu dela Liverpool. Farulu imprascie lumina s'a radiósa, casele suntu tóte luminate.)

(Cortin'a cade.)

PARTEA V.

Tabloulu 14.

Unu criminalu voluntariu.

(Salonu in hetelulu „Adelphi“ la Liverpool. Usi in stâng'a si in fundu. In drépt'a o feréstra. Mese, fotoliuri etc.)

Scena I.

Passepartout, apoi Fogg.

Passep. (se plimba in susu si in josu frecându-si mânile): Afurisit'a ast'a de esplosiune a stricatu totu! Abiá atinse tiermulu portului luntrea, care ne-a pescuitu din mare, si plecaramu rapede la gara. — Erá prea târdîu, — trenulu plecase. — A pune in mişcare unu trenu separatu erá osteneála zadarnica, numai tîmpu de trei óre mai aveámu si celu mai iute trenu are trebuintia de cinci óre (se asiédia) Ah, sermanulu meu stapênu, ce nópte va fi petrecutu elu!

Fogg (intra): Passepartout!

Passep.: Stapêne!

Fogg: Cum se afla damele?

Passep.: Reu, stapêne! — Suntu nemân-gaiate!

Fogg: Sermane! In ce periclu le-am aruncatu prin nechibzuinti'a mea, cu care am voitutu se fortiezu iutiéla corabiei!

Passep. (la o parte): Ah, ce! la istori'a ast'a nici se nu te mai gândesci!

Fogg: Si nebululu ast'a care voiá se me aresteze in midloculu mării. — Speru cu tóte astea cá a scapatu!

Passep.: Linisceste-te, ticalosulu a fostu pescuitu — impreuna cu bravulu nostru capitánu.

Fogg: De ieri Domineca, 9 óre sér'a, a espiratu fatalulu terminu de 80 díle.

Passep.: Si pentru dóue pecatóse de óre întârdiare s'a pierdutu o avere.

Fogg: Dar' nu si onórea! M'am luptatu cu sórtea plinu de onóre si cu onóre voiu respunde si sum'a ce detorescu. — Esci cunoscutu tu aci in Liverpool, Passepartout?

Passep.: Nu, stapêne, n'am nici o dorintia. se cunoscu orasiulu!

Fogg: Cu tóte astea vréu se te rogu cá se mergi la poşta!

Passep.: Déca trebue!

Fogg (scóte o scrisóre): Scrisórea ast'a tiéne unu cecú cátra fratii Barring si impoternicesce pe unu ceculu alu meu din „Clubulu Excentricu“ se redice sum'a remasiagului câscigatu.

Passep.: Oh, 'mi vine se turbu!

Fogg: Mergi fâra întârdiare si recomanda scrisórea. Adi e Luni, vréu cá inainte de a inserá, se sosésca scrisórea in Londr'a, pentru cá terminulu de plata se se tiéna acuratu, — 24 de óre dupa tîmpulu de scadintia, precum se obicînuiese.

Passep.: Oh, bunulu meu stapênu!

Fogg: Grabesce prietinulu meu! — Ah, — voiám se-ti mai spunu, cá am fostu fórté multiamitu cu portarea t'a, — esci unu bravu si fidelu servitoriu, — nici-odata nu voiu uitá acést'a! — Acum dute, Passepartout, mergi!

Passep.: O díci acést'a cu unu tonu, cá-sicum ai vré se me concedtezi pentru totu-de-a-un'a.

Fogg: Suntu ruinatu si negresítu am acést'a intentiune.

Passep.: Si eu declaru cá am intentiunea se remânu la d-t'a cátu voiu traf si nu me lasu se fiu isgonitu cu un'a cu dóue! Basta! — Acum me ducu la poşta! (ese.):

Scen'a 2.

Fogg (singuru).

Fogg (cade pe gânduri): Hotarîrea mea e luata! — Din norocire sórtea me lovesce numai pe mine in prapasti'a, ce me inghite. Mórtea pune capetu tuturoru grigiloru, — nici unu sufletu nu me va jeli; — ba, da, Aonda, — ea va plânge, — va versá câtev'a lacrimi la mormêntulu meu, — si apoi — me va uitá! Oh, inima egoista a omului! — E trista, cându nu lasa in urma-i nici machnire nici desperare! (S'a asiediatu josu.)

Scen'a 3.

Aonda, Fogg.

Aonda (pasesec spre Fogg): Amiculu meu!

Fogg (surprinsu): Aonda, d-t'a?! Asiu fi do-ritu se nu te mai vedu!

Aonda (pentru sine): Asiadara ingrigirea mea erá intemeiata! (tare): Se nu me mai vedi? Ce ai de gându se faci?

Fogg: Voiu plecá.

Aonda (necrediéndu): Nu!

Fogg: Ba da, Aonda! Eu suntu ruinatu! Milionulu ce-mi remase in Londr'a, e sum'a remasiagului meu perdutu, am si avisatu-o dejá unui'a dintre colegii mei.

Aonda: Asiádara nu mai posiedi nimic'a?

Fogg: Nimicu, decátu 50,000 franci, pe cari te rogu Aondo se-i primesci dela mine. (Scóte unu pachetu sigilatu.): Se fia zestrea d-t'ale, déca vei dá mân'a unui bravu si demnu barbatu! Sum'a e mica, aveám intentiunea se-ti oferu indiecitu, — dar' in nebuli'a mea am pierdutu totu; — nici nu trebue inse se mai gândésca omulu la acést'a!

— Iá-i, iá-i, barbatulu pe care tí-lu vei alege, va gasi in iubirea d.-t'ale, potere si curagiu de-a mari acestu micu capitalu, — facà-te fericita precum meriti!

Aonda: Si ce-ti remâne d.-t'ale, amicul meu?

Fogg: Cum? Nu mai am trebuintia de nimicu! Me ducu in cerculu unei mari familii si încetéza ori-ce grigia pentru mine!

Aonda (mişcata): Bine, bine!

Fogg: Asiádara consêmti?

Aonda: Consêmtu indata ce-mi vei promite, cà-mi implinesci o ultima rugaminte a mea!

Fogg: O rugaminte? Ce póte . . .

Aonda (cu viociune): Nu te teme de nimica, nu te voiu face se renunti la caletori'a d.-t'ale, nu, — dar' te insotiescu si eu! Oh, nu me respinge, de dóue ori mi-ai scapatu viéti'a, nimicu nu me mai léga de acésta tíera, suntu cu totulu singura, ori unde vei merge, 'ti urmezu!

Fogg (mişcatu): Aonda!

Aonda: Te urmezu pâna la mórte! Dar' ea e inca departe! D.-t'a me daruescu cu celu din urma restu alu averii d.-t'ale cá zestre pentru bravulu barbatu, càrui'a vréu se-i apartínu vreedata, care se afle curagiu si potere in iubirea mea, de-a mari acestu capitalu, — hei, fia! d.-t'a esci acestu barbatu, — te iubescu si vréu se te facu asiá de fericitu precum meriti!

Fogg (o imbraşisíeza): Aonda, scumpa Aonda!

(In antecamera ce audu diferite voci, usi'a din midí-locu se deschide.)

(Va urmá.)

Singuratati . . .

Singuratati fàra de capetu —
De câte ori m'ati mângaiatu,
Voindu se puneti viétiéi mele
Unu pragu neajunsu si necalcatu.

De bun'a vóstra moscenire
M'am indragitu de-atâtea dàti,
Si credintiosu v'am fostu intr'un'a
Iubiteloru singuratati.

Cându resariáu pre ceriuri stele
Si lun'a 'n lacuri se bateá,
Unu sfinxu din lumi necunoscute
A vóstra dragoste 'mi pareá.

Dar' adi si voi ve luati mersulu,
Lasându in sufletu-mi unu golu,
Si amintiriloru neşterse
Nici potu se le mai facu ocolu.

Cându se ivescu pe lacuri spume
Si pre sub tei frundiele cadu,
'Mi pare cà ve sêmtiu atunci'a
Trecându prin rariştea de bradu.

Cându trecu prin inima-mi si creeri
A vóstre d'albe amintiri,
Singuratati multu iubitóre,
Prin lume trecu fàra sêmtiri.

Traianu H. Popu.

DIVERSE.

Cronica. — Concertulu impreunatu cu Balu arangiatu in Clusiu in estu anu au reesítu multu mai bene decâtu in anii precedenti. La redicarea concertului mai multu au contribuitu domnişórele surori *An'a* si *Sidoní'a Popu* din locu, dr'a *Irina Antal* din Beiusiu si dlu artista si compositoru musicalu *Jacobu Muresianu* din Blasiu. Balulu a fostu multu mai bene cercetatu decâtu se poté sperá in unu tîmpu asiá de nefavoritoriu cum a fostu acel'a diu díele premergatórie acelui'a, care au facutu de s'a intreruptu comunicatiunea in mai multe locuri. — Dintre straini abiá au fostu patru magnati si câtv'a offiçieri, cari mai multu venisera pentru de-a vedé jocurile: *Romanulu*, *Batut'a* si *Calusieriulu*, cari li-au jocalu cu tóta precisiunea in decursulu pauzei celei mare 13 tineri imbracati tieranesce. Petrecerea in deplina veselia a duratu pâna in díori de dí, — abiá pe la cinci óre au inceputu a se indepartá celea de ântâie parecchi multiemite de truditória veselia a noptiei. — Venitulu in calculu mediu credemu a se fi urcatu la 500 fl.

Ministrulu Romaniei. In Români'a a avutu locu o crisa ministeriala, care inse curendu s'au compusu formându-se noulu ministeriu prin distinsulu barbatu de statu dlu Ioanu C. Brateanu, presiedinte alu consiliului de ministri acum de 12 ani trecuti. Noulu ministeriu s'a formatu ast'felu: I. C. Brateanu presiedinte si ad interim la resbelu, C. Nacu ministru de culte si instruct. publ. si ad interim la interne, D. Sturdza ministru de finançe, D. Gianni ministru de justitie, M. Pheroky de ministru de esterne, P. S. Aurelianu ministru lucrarilor publice si N. Gane ministru de agricultura, industria, comerçiu si alu domeniiloru coronei.

Imperatoriulu Germaniei si Regele Prusiei *Wilhelm I.* a muritu in 9 l. c. in etate de 91 ani. In locu-i a urmatu principele-ereditariu su numirea de *Fridericu III*, care inse patimesce greu de gátu acumu de unu anu si nu este sperantia de a se poté re'nsanetosia cându'va cá se-si póta realisa inaltele si salutarele idei, de care este petrunsu.

Bancele romane in dílele acestea si-au tîenutu adunarile generale, in cari s'au datu sêma de operatiunile din anulu trecut si s'au luat hotarîri asupr'a impartîrei profitului obtienutu; si constatamu cu multa bucuria cà amu esperiatu din partea publicului românu unu viu interesu faciá de aceste institute de inavútre nationala. Asié la tóte adunarile generale au luat parte unu numeru chiar' de 3—4 ori mai mare de actionari decâtu se prescrie prin statute (afara de unu singuru casu), si in vederea consolidarei instituteloru pretutindenea s'au votatu sume fôrte insem-

nate pentru sporirea fondurilor de rezervă și de asigurare. — Înainte numai cu Domnedieu!

Bugetulu Ungariei pe anul curent stabilizește: venetele la 332,647,731 floreni, ér' cheltulile la 345,090,847 floreni, prin urmare resulta unu deficitu de 12,440,116 floreni v. a.

Prețiu redusu de caletoria. Cu 1 l. c. s'a introdusu unu feliu de marci de valóre a căilor ferate ungare, care se eliberéza în carticele conțienendu marci à 1 fl. à 50 cr. și à 10 cr. cu o valóre totala de fl. 65 v. a. Aceste carticele se vëndu numai cu 50 fl. și ofera prin urmare, în comparațiune cu biletele ordinare de caletoria, o reducere de 30%. Bilete de caletoria cumperate pe bas'a unei astfelu de carticele cu marci, ofera avantajulu de a poté avé 25 klgr. bagagiu scutitu de plata etc.

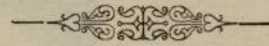
Notitia. Producerea mirosului de bradu.

Turnamu într'unu vasu o litra de apa fierbinte, picamu în ea o linguriță de oleiu de terpentinu și odaia se va umplé de celu mai frumosu mirosu de bradu. — Acest'a procedura se póte repetá de 2-3 ori pe dí și purifica multu aerulu. Efectulu e favorabilu pentru cei bolnavi de plumâni; și apoi mijloculu e fórte eftinu.

Diuaristicu.

— **Macedoni'a** se numesce o revista nóua, care a aparutu la București și e destinata pentru Români din Peninsul'a Balcanica. Redactorii ei suntu mai multi Români din Macedoni'a, cari ne spunu în precuvântarea revistei acesteia: — „Limb'a nóstra de o formațiune puru romanica, a remasu aprópe straina de studiile ce s'an consacratu trunchiului neo-latinu, pentru că mai nimeni nu o cunosceá. Noi credemu, că vomu aduce unu folosu realu știinției, déca vomu încercá studii asupr'a dialectului macedo-românu; dreptu ace'a, ne vomu silí a dá la lumina specimene, atâtu din literatur'a nóstra poporala, câtu și din cea de formațiune nóua, punendu la îndeman'a ómeniloru competenti, prin modulu acest'a, unu materialu bogatu și interesantu, cá forme și cuviate, pentru studiulu dialectului. Amu vedintu scriitori de o autoritate européna, cari indusi negresțu în eróre, prin informațiuni reuvoitóre și interesate, reduceá numerulu nostru la o cifra ridicola!... Noi vomu probá prin acte indiscutabile, că acestu numeru este indestulu de mare, pentru că se ne îndreptatiésca a pretinde unu rolu de capetenie în evenimentele ce ar' poté se survina în peninsula și cari ar' tiade se transforme starea actuala de lucruri. Prin afirmari neadeverate nu se micșioréza unu poporu; se marescu înse dificultatile candu intervine unu factoru nou. Într'unu cuventu a lucrá pentru afirmarea naționalității Românilor din Peninsul'a-Balcanica și pentru respectarea

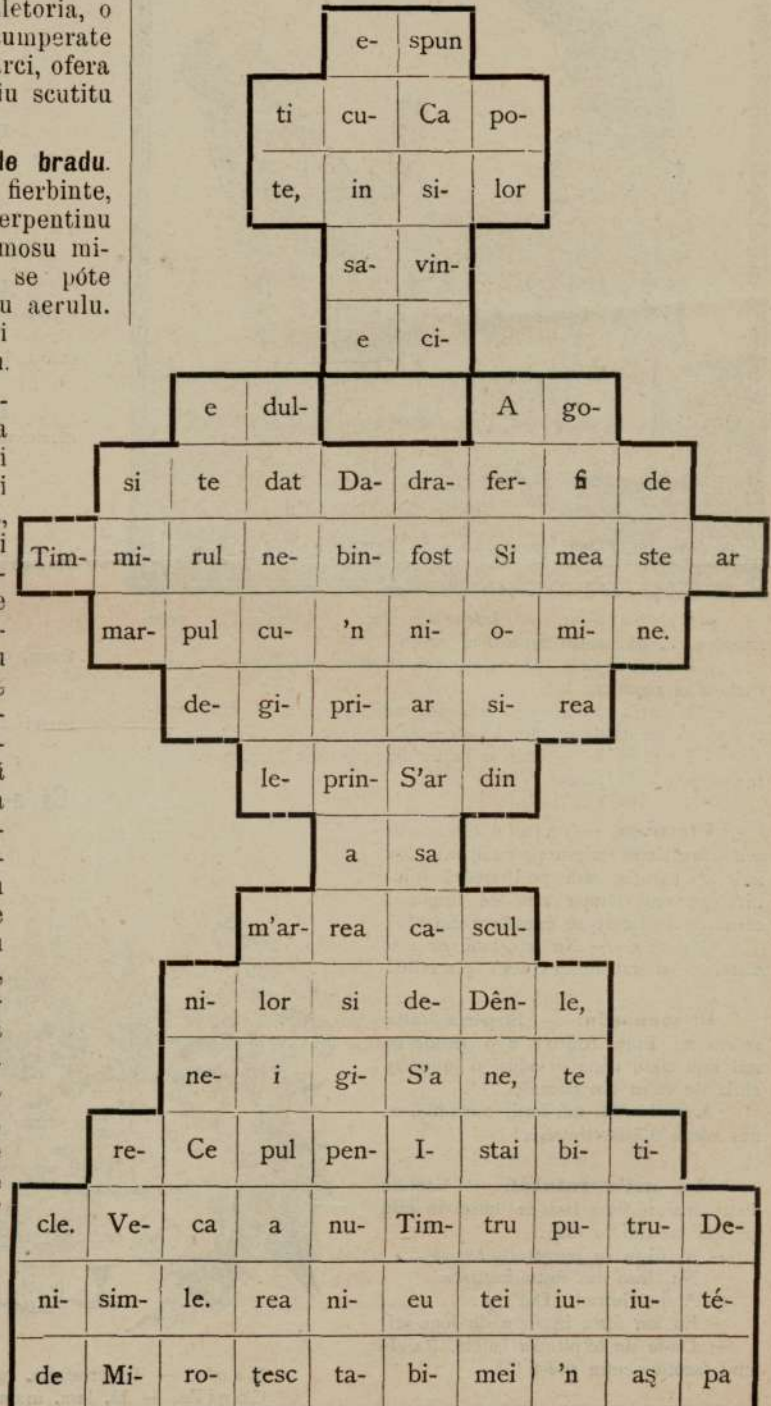
drepturilor lor strămoșiesci, pe de o parte, ér de alt'a a desgropá trecutul literariu alu acestei naționalități, precum și a cultivá cu staruintia dialectulu ce vorbesce, éta în scurtu indoit'a tiénta ce urmarimu.

Gacitura de siacu

de

Maritî Lucreti'a Dragosiu.

Terminulu de deslegare e 15 Aprilie st. n.

GLUME.

Scumpa surprindere.

Barbatulu. — Intru adevèru... frumòsa... prea frumòsa... si pentru cene o ai gatitu?

Femei'a. — Si nu gâcesci cã e o surprindere pentru dîu'a-ti onomastica.

Barbatulu. — O scump'a mea. Si prin ce am meritatu eu o surprindere atãtu de pretiòsa?

Femei'a. — Prin o haina de serbatòria cu care vei se me surprindi la pasci.

Virtutea. — Tatalu cãtra fiulu seu (care siede intinsu pe canapea): Nu intielegu Ghitia, cum poti siedeã tolanitu pe unu tẽpu asiã de frumosu, cãndu e o placere se muncẽsca cinev'a!

Ghitia. — Nu scii, tata, cã e o virtute se-si stapẽnẽsca cinev'a placerile!

In menagiu. — Stapẽn'a cãtra servitòre: Bine, Anico! e o rustne se stãi unu ciasu pãna se aduci o jumetate chila de cafea din bacanie.

Anic'a: Se me ierti, coconitia, cã am adusu o chila intrãga!

La usi'a raiului. — Santulu Petru inainte de-a lasã se intre in raiu pe doi crestini le disẽ:

— Ai fostu in purgatoriu?

— Nu, inse am fostu insuratu.

— Atunci intra! Dar' tu?

— Eu am fostu insuratu de dõue ori!

— Du-te de te plimba baiete. Raiulu nu-i facutu pentru prosti!

La tribunalu. — Judecatoriu cãtra prevenitu: Esci achitatu de asta data, dar' se te feresci de-a mai ajunge intr'o societate asiã de stricata!

Prevenitul: — Fii siguru, domnule judecatoriu, cã nu me vei mai vedẽ pe- aici!

Pacala si cersitoriu. — Pacal'a vede unu be-trãnu cersitoriu, care-i intinde mãn'a.

— De multu cersiesci? — 'lu intrebã elu.

— De patrudieci de ani! — respunse cersitoriu.

— Atunci trebue cã-ti merge bine meseri'a! — disẽ Pacal'a si 'si urmã calea fara a-i dã cev'a.

Dõrme. — Stane! Dormi! Stane?

Nu! Ce vrõi?

— Dã-mi 10 floreni.

— Lasa-me, cã dormu!

La balu. — Uite, vedi? Domnu care stã radiematu lãnga pianu este logodniculu meu! Cum 'lu gasesci?

— Te iubesco?

— Da!

— Atunci, 'lu gasescu... prostu!

Intre doi deputati. — **A.** De cãndu esti in Camera, n'ai deschisu inca gur'a.

B. Te insieli, de cãte-ori ai vorbitu d-t'a... am cascatu!

Pucinu periculosu. — Suntu fõrte iute de fire, si cãndu me superu, suntu in stare se facu mõrte de omu.

— Te superi desu?

— Nici-odata!

La unu esamenu de medicina. — Ce mijlõce ai intrebuintã pentru a face pe unu bolnavu se asude?

— I-asiu dã ceain, cafea...

— Dẽca n'ar' fi de-ajunsu?

— Asiu mai incercã cu prafurile lui Dower, cu si-franu, cu china...

— Dẽca n'ai isbuti nici ast'felu.

— Uf! l'asiu tramite se trẽca esamenu in loculu meu! Desiguru l'ar' trece nadusieli!

Cã a-casa.

Mam'a. — Tu prostuia, ce faci... ast'a nu e frumosu.

Copil'a. — Iã, lasa, mama draga, cã si tu totu asiẽ faci a-casa.

Proprietariu, Redatoru respundietoriu si Editoriu: NICOLAE FEKETE-NEGRUTIU.

Gherl'a. Imprimari'a „Auror'a” p. A. Todoranu 1888.